

4:1064

Jó Szerencsét

Műszaki, Bányászati és Kohászati Heti Szaklap.

Szerkeszti: **Litschauer Lajos**,
kir. bányatanácsos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Telefon:
Selmeczbánya. 4-5. sz.

Megjelenik minden vasárnap. =

Előfizetési ára: egy évre 12 kor.

Az előfizetés megkönnyítésére havi egy (1) koronás részleteket is elfogadunk. —

A megrendelésre vonatkozó aláírások egy évre kötelezők.

Jöjjön, győződjék meg, hogy az IRINYI-OLAJFŰTŐ

fűtőképessége, teljesen-korom és koks-z-mentes,

szaftalan és tökéletes égetése minden versenyt felülmúl. Mindenféle vas- vagy cserép-kályhába és konyhatűzhelybe a legcsekélyebb átalakítás nélkül, mint valami kis fiók, betolható. A szénfűtésnél sokkal olcsóbb. Legkényelmesebb fűtési mód. Tetszés szerint szabályozható. A gázfűtés összes előnyeit nyújtja. Saját szabadalmunk és gyártmányunk. **Ára: 30 kor.**

Gőzkazánokhoz, lokomobilokhoz

és mindenféle ipari, gazdasági célra és központi fűtésekhöz
:: való Irinyi-olajfűtőkről kívánatra árajánlattal szolgálunk. ::

'IRINYI' Olajfűtő és Lámpa Gyár

Budapest, VII. ker., Akácfa-utca 45. sz.

Képviselőket és ügynököket országsszerte keresünk.

Bányakönyvelői minősítéssel bíró, pénztárkezelésben jártas, megbízható szakember **pénztárosi vagy számvevői** állást keresünk hazai számára ————— bányavállalatnál „495 P.” jellegre való hivatkozás esetén, 10 filléres póstajegy ellenében közelebbi felvilágosítással szolgál a szerkesztőség. 2-3

Nőtlen, 2—3 évi gyakorlattal bíró, úgy a felszíni, mint a bányamérésben és nivellálásban jártas fiatal **bányamérnököt** keresünk. = Fizetési feltételek kedvezőek. Délszláv nyelvet beszélő jelentkező előnyben részesül. Ajánlatok „494. B.” jelige alatt, 20 filléres póstajegy csatolása mellett a szerkesztőséghez intézendők. 2-3

Nagy vasműnél egy darab **Ingersoll-féle elektro-pneumatikus fúrógép** teljes felszereléssel és 70—80 vagon **mangánércz-készlet** eladó. Közelebbi értesítéssel szolgál a szerkesztőség 10 filléres póstajegy ellenében. 3-3

Réz-, ólom-, vas-, mangán-

és más **érczeket** és **marákat** beváltunk és **veszünk** minden mennyiségben, esetleg ilyen bányákat üzembe is helyezünk.

Német-Magyar Kovaföld- és Bányaművek

Schiele Frigyes

1-3

Szurdokpüspöki (Heves m.)

Teknikai tartalmú hirdetések
felvételével megbiztuk:

Grosz (Gyárfás) Pál urat
Budapest, Rákospalotán.

A Központi Váltóüzlet Részvénytársaság
Budapest, (V. ker., Szabadság-tér 3.)

Mindennemű értékpapirokat, sorsjegyeket, ércz-pénzeket, külföldi pénznemeket, a mindenkor hivatalos napi árforlyamon vesz és elad.

JÓ SZERENCSET

MŰSZAKI, Bányászati és Kohászati heti szaklap.

III. évfolyam.

26. szám.

1910. márczius 27.

Szerkeszti:

LITSCHAUER LAJOS

kir. bányatanácsos.

Szerkesztőség és

o kiadóhivatal:

Selmeczbánya

Telefon:

Szerk.: 4.

Kiadóhiv.: 5.

Nyomda: 29.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ára: egy évre 12 K.

Az előfizetés megkönnyítésére havi 1 K észleleteket is elfogadunk. A megrendelésre vonatkozó aláírások egy évre kötelezők.

TARTALOM: Dr. Schwartz Ottó.

— Az... 9 év Magyar-

ország bányamivelésének történetében. —

Tudomány-Gyakorlat. A barometer a bányá-

szati szellőzés szolgálatában. — **Szemle.** Bányá-

mivelés. — Vaskohászat. — Műhelygyakorlat. —

Laboratorium-gyakorlat. — Elektrotechnika. — Épít-

észet. — **Közgazdaság.** Közgazdasági hírek. —

Közgyűlések. — Mérlegek. — Osztalék. — Piaczi

hírek. — Versenytárgyalások. — **Hírek.** Személyi

hírek. — Híradások. — Bányásztesületek. —

Bányahatósági ügyek. — Társadalmi hírek. —

— Vegyes hírek. — Hírek a külföldről. — Munka-

ságügyek. — Balesetek. — Közlekedés. — Szakokta-

tás. — **Irodalom.** Megjelent könyvek. — Könyve-

ismertetés. — Lapszemle.

A közlemények csakis a forrás megjelölésével vehetők át.

Dr. Schwartz Ottó

1847—1910.

Dr. Schwartz Ottó m. kir. ministeri tanácsos, nyug. főiskolai rendes tanár, a III. osztályú vaskoronarend lovagja stb., folyó évi márczius hó 15-én Selmezbányán elhunyt. »Emléke élni fog közöttünk, mert áldásos tevékenységű és tiszta jellemű tanítója volt a mai magyar bánya- és erdőmérnöki karnak.«

Dr. Schwartz Ottó, a menyenyiségtan I. és II. részét, a természetant és az elektrotechnikát adta elő a selmezbányai bányászati és erdészeti főiskolán és hosszú tanári működése alatt lankadatlan buzgalommal fáradozott szakja előbbrevitelén.

Született 1847-ben Bezdánban, Bács-Bodrog megyében. Középfiskolai tanulmányait Temesvárott végezte, hol érettségi vizsgát is tett. Ezután a helytartó-tanáctól 315 konvencziós forintos adjutumot kapott azzal a kikötéssel, hogy külföldi egyetemen tanulva, utólagosan az országban tíz évig tanároskodni köteles. Négy évig a bécsi egyetemen tanult, ahol a fizikai intézet tizenkét rendes növendéke közé vették fel és a rendszeresített hat ösztöndíjak egyikét élvezte. A tanári vizsgát, a szigorlatokat, a bölcséleti doktorátust jelesen tette le, mire 1869. évi augusztus 6-án a m. kir. selmeczi bányászati és erdészeti akadémiához, a természettan-vegytani tanszékhez tanársegéddé kineveztetvén, a természettan előadásával bízott meg. A hivatalos esküt 1869. évi augusztus hó 29-én tette le. 1870. évben 400 frt. személyi pótlékkal segéd-tanár, 1872. évi október hó 1-től kezdődőleg a menyenyiségtan, újabb mértan és politikai számtan rendkívüli tanára lett. 1878. év február 1-től kezdve mint másodosztályú rendes tanár működött. 1889. év december hó 19-én, Bécsben kelt legfelső elhatározás alapján bányatanácsosi címet és jelleget kapott és ily minőségben, mint a VI. rangosztályba sorozott első osztályú tanár folytatta, működését. 1890. év január hó 1-től kezdve. A főbányatanácsosi címet 1894. január 1-től viselte. Nyugdíjba, 1909. évi október hó 1-én vonult, mely alkalomból Ő Felsége a bányászati és erdészeti szakoktatás, valamint a közügyek terén szerzett érdemei elismeréseül, a ministeri tanácsosi címmel tüntette ki. Meghalt Selmezbányán, 1910 évi márczius hó 15-én.

Megírta: Selmezbánya klimatológiáját. Selmezbánya, 1891. Egy nagyobb értekezését »Hőmérsékleti viszonyok a selmezbányai bányákban« címmel, mely a Bányászati és Kohászati Lapokban jelent meg, angolra is lefordították. Kilencz éven át vett részt a hulló csillagok megfigyelésében s az adatokat dr. Konkoly Thege Miklós, az ő (Schwartz) neve alatt közölte a magyar tudományos akadémia kiadványaiban. Selmezbányán egészen nyugalomba vonulásáig vezette a meteorologiai észleléseket. A »Bányászati és Kohászati Lapok«-ban dr. S. O. jel alatt sokszor írt és fordított angoltól.

Igaz ember, jó tanár, kedves szaktárs volt; mindenki szerette és becsülte, mi temetésén impozáns módon megnyilatkozott.

Temetésén a mely márczius 18-án délután 4 órakor volt, a főiskola testületileg megjelent tanári kollégiumán és a gyászlobogó alatt kivonult főiskolai fiatalságon kívül ott volt, a bányagazgatóság és a város tiszti kara teljes számmal és Selmeczdánya egész közönsége. A koporsót fáklyás főiskolai hallgatók és a főiskolai ifjúság köréből alakult díszőrség vette körül. A sírnál az erdész hallgatók hármassortúzet adtak. A gyászbeszédet Dr. Walek Károly főiskolai tanár, mint utód és tanártárs, az ifjúság búcsúszószóit Pető János főiskolai hallgató, köri elnök mondotta.

Emlékét kegyelettel őrzik a kartársak és volt tanítványainak szeretete. *Lts.*

Az ... 9 év Magyarország bányamivelésének történetében.

(Minden jog fentartva).

(Folytatás a 477. oldalhoz.)

1909. (Folytatás.) *Offenbányán* vasércztelepeket tárnak fel, amelyeknek rendszeres lemivélésére a kincstár üzemet telepít. *Ötösbányán* a »Witkowitzi bánya- és vaskohó-társulat üzemét, nagyobb befektetések árán, lényegesen kibővíti. *Pereczes* bányatelepen a II. sz. aknát átadták rendeltetésének. *Petriszen*, Arad megyében, vaskőtelepet tárnak fel. *Petrozsényben* a kincstár hatalmas szénosztályozó művet létesít, amelyet a bányával, drótkötélpályával és külön villamos cenztralléval fog összekötni. A villamos telep létesül. *Pécs* város a lámpási szénbányákat Korniss Géza grófnak bérbe adni határozta. Korniss gróf ajánlata 25 év alatt fél millió bért biztosít a városnak. *Pécsbányatelepen* május 29-én reggel hét óra előtt erős morajlással kísért, mintegy 10 percig tartó földrengés volt érezhető. *Pilisszentiván*-ban a munkások, július hó végével népes gyűlést tartanak, helyzetük megjavítása érdekében. *Prakfalván* az üzemet restringálják és 64 bányamunkást elbocsátanak. *Resicán* július 10-én a bérmozgalomhoz csatlakozott bányamunkások gyengén látogatott gyűlést tartanak. A negyedik nagyvasolvasztónak építésmunkálatait megkezdik; a koksoló-telepet melléktermékek jövesztésére berendezik és üzembe helyezik. Az aczélműben nagy Martin-kemenczét építenek. A nehéz hengerlőműnek a szerelését folytatják; a hadsereg felszerelési tárgyak gyártására való felszerelést fejlesztik. Augusztus 31-én földrengés. *Rozsnyón* az »Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület« borsód-gömöri osztálya bányaiskolát alapít és azt szeptember 7-én nagyobb ünnepség keretében megnyitják. *Rude*-ben Zágráb mellett, a 30 év óta szünetelő vaskőbányászatot külföldi vállalkozók újra üzembe helyezik. *Ruszkabánya*

környékén Tveraser Károly kőszéntelepet fedez fel, melynek feltáró munkálatait folyamatba helyezi. Schafarzik Ferencz Dr. és Tuzson János Dr. egyetemi tanárok őskori pálmák zárványrészleteit találják. *Salgótarjánban* Böckh Húgó Dr. tanár, 30 m. mélységben, 3 m vastag új szénfekvetet talál. *Sásteleken*, Bihar megyében, a feltárt aszfalttelepek hasznosítására angol társulat a The Neuchatel Asphalte Co. Ltd. cég vállalkozik. *Sovokujfalun* jövedelmezőnek ígérkező petroleumforrásokat találnak. *Szabolcson* a »Dünagőzhajózási Társaság« villamos üzemet kíván létesíteni. *Szápáron* nagyobb befektetéseket terveznek. Külföldi szaktekintélyek vizsgálják felül az üzemet. *Szekul* tájékán az »Osztrák Államvasúttársaság« több fúróluk mélyítésével a terület szénfekveteit megvizsgáltatja és a szénjog biztosítására nagyobb földterületet vásárol. *Szepessümegh* határában a Prihradny cég felhagyott kohójának tájkörnyékén íglói magánkutatók hatalmas vaskőtelepet fedeznek fel. *Tatán* Dr. Kormos Tivadar a pleisztocén ősember nyomait találja. *Totosbányán*, Máramaros megyében igen gazdag és hatalmas ércztelepet fedeznek fel, amelynek galenit- és rézkovacs-tartalma szép jövőt biztosít a meginduló bányaműveletnek. A bányaműhöz tartozó új zúzó-nak az épülete kigyullad, amely a szomszédos telepi házakkal együtt, rövid időn belül teljesen leégett. *Tövis* környékén a kincstár petróleumra irányuló kutatásokat végeztet. *Vajdahunyadon* a kincstár átvette a Vajdahunyad-Retyisóra h. é. vasúti vonalat, amely előbb részvénytársulatnak tulajdona volt. *Vereshegyen* a «Witkovitzi bánya- és vaskohó-társulat» üzemet, nagyobb befektetések árán, lényegesen kibővíti. *Vrdnik*, amelyet nemrégiben vásárolt meg a kormány, január 12-én véres zavargás színhelye. A magyar és szerb bányamunkások nemzeti torzszalkodás miatt öszzeszevesztek és az izgalmas mozgalomnak, amelynek több halottja is volt, csak a csendőrség volt képes nagy nehezen véget vetni. *Vulkánban* június hó 22-én bányagázrobbanás történt, amelynek következtében kilencz munkás meghalt, hét bányász pedig súlyosan megsebesült. *Zakárfalván* az »Osztrák bányatársulat« üzemet redukálja. *Zernesten* újból üzembe helyezik a felhagyott aranyezüst-, ólomércz-bányaművet.

Az állami kőszénbányászat fejlesztése tárgyában a kormány *márczius hó 8-án* törvényjavaslatot terjeszt az országgyűlés elé. E törvényjavaslatot Ő Felsege *május hó 2-án* szentesíti. Az immár szentesített törvényjavaslat, mint 1909. évi XV. t.-cz. *május hó 6-án* kerül kihirdetésre. Az e törvényben kapott felhatalmazás alapján a pénzügyminister állami kőszénbányaigazgatóságot szervez húsz vidéki és negyven központi tisztviselővel. A kincstári kőszénbánya-igazgatóság *július 1-én* megkezdí működését. Élén Andreics János ministeri tanácsos, bányáigazgató áll. A pénzügyminister 1909. évi 57323. sz. a. bányarendőri szabályzatot ad ki: 1. a lövőmesterek kötelező alkalmazásáról

és a repesztési munkáról feketeszén-bányában; 2. a szállópor elleni védekezésről. A régi *selmecziek* Bécsben, szeptember 25—27. között emlékünnepet rendeznek. *Hülll* József ministeri tanácsos, a selmecz-bányai k. bányakerület volt igazgatója meghalt Budapesten. decz. 17-én

(Vége.)

Tudomány-Gyakorlat.

A barometer a bányászati szellőzés szolgálatában.

Irta: *Herwegen L.* okl. mérnök.

(Folytatás a 480. oldalhoz).

A csövezetékek és a járósztály leszerelése után az aknában jelentkező ellentállások csakis oly v. o.-nak felelnének meg, amelyeket

$$h_{w_2} = \frac{k \cdot l \cdot h \cdot v^2}{F} \text{ egyenlőséggel lehet ki-}$$

fejezni.

Ezt a kifejezést síma aknafal-felületek számára feltétlenül teljes megnyugvással lehet alkalmazásba venni, mivel a *k* koeficiensek ilyen esetekre, kellő pontossággal meg vannak állapítva.

Síma aknafal-felületeknél a *k* értékét 0,0002-vel kell számításba venni. Ekkor:

$$\text{I. } h_{w_2} = \frac{0,0002 \cdot 300 \cdot h \cdot v_2}{F}$$

$$\text{Tovább } F = \frac{\pi d^2}{4} = 12,6 \text{ m}^2 = \text{az akna keresztzel-}$$

vény-területe,

$$h = \pi \cdot d = \text{az aknakeresztzelvény körülete;}$$

$$v = \frac{Q}{60 \cdot F} = \frac{4000}{60 \cdot 12,6} = 5,2 \text{ m/másodperc}$$

levegőáramlás-sebesség.

Ha ezen értékeket az I. egyenlőségbe bele helyettesítem

$$h_{w_2} = \frac{0,0002 \cdot 300 \cdot \pi \cdot 4 \cdot 5,2^2}{12,6}$$

$$h_{w_2} = 1,62 \text{ mm. v. o.}$$

Az aknában szereplő ellentálló magasság értékéből tehát megta-
karítunk

$$h_{w_1} - h_{w_2} = h_w = 18,38 \text{ mm. v. o.-t}$$

s a ventilátor tehát, csak

$$h - h_w = h_1 = 40 - 18,38 = 21,62 \text{ mm v. o.}$$

depressziót kell, hogy előállítson. Ez 16,4 PS, vagyis 54% erőmegtakarítást jelentene, mert:

$$N_1 = \frac{Q \cdot h_1}{75 \cdot 60} = 19,2 \text{ PS.}$$

$$N - N_1 = 35,6 - 19,2 = 16,4 \text{ PS.}$$

Ha már most az ismert módon megnagyobbított ekvivalens bányatágasság útján megmaradó erőszükséglet mellett fokozott levegő-mennyiséget akarunk teremteni, ezt a következőleg lehet kiszámítani:

$$a_1 = \frac{0,38 \cdot Q}{60 \cdot \sqrt{h_1}}$$

$$a_1 = \frac{0,38 \cdot Q}{60 \cdot \sqrt{21,62}}$$

$$a_1 = 5,45 \text{ m}^2.$$

Nagyon természetes, hogy percenként fokozott levegőmennyiség és megmaradó erőfelhasználás esetén, a depresszió is másként alakul. Ha a fokozott levegő-mennyiséget Q_1 -el és az új depressziót h_2 -vel jelölöm meg, akkor e két ismeretlen mennyiségnek a kiszámítására két egyenlőségből kell kiindulnom. Ezen egyenlőségek számára már az a_1 és N értékeket, vagyis az új bányatágasságot és a ventilátor megmaradó erőszükségletének értékét ismerem. Felállítom tehát a két egyenlőséget, hogy segítségükkel a két ismeretlent kiszámíthassam:

$$1. \dots \dots \dots a_1 = \frac{0,38 \cdot Q_1}{60 \cdot \sqrt{h_2}}$$

$$2. \dots \dots \dots \frac{Q_1 \cdot h_2}{75 \cdot 60} = N = 35,6 \text{ PS.}$$

A 2. számú egyenlőségből következik:

$$Q_1 = \frac{35,6 \cdot 75 \cdot 60}{h_2}$$

A Q_1 -nek az értékét az 1. számú egyenletbe behelyettesítve kapom, hogy:

$$a_1 = \frac{0,38 \cdot 35,6 \cdot 75 \cdot 60}{60 \cdot h_2 \cdot \sqrt{h_2}}$$

$$\text{vagy } \sqrt[3]{h_2} = \frac{0,38 \cdot 35,6 \cdot 75 \cdot 60}{60 \cdot 5,45}$$

$$h_2 = \sqrt[3]{188^2}$$

$$h_2 = 33 \text{ mm. V. O.}$$

$$\text{Következik: } \frac{Q_1 \cdot h_2}{75 \cdot 60} = 35,6 \text{ PS}$$

$$Q_1 = \frac{35,6 \cdot 75 \cdot 60}{33}$$

$$Q = 4900 \text{ m}^3/\text{perc.}$$

Egyenlőnek meghagyott ventilátor-teljesítés mellett, kiszedett vezetékek és létrák folytán első percenként tehát 900 m^3 levegőt lehetne nyerni, mi percenként kifejezve 22% nyereséggel egyenlő.

A tárgyalás alatti példában feltételezett barometer-mérés és az ebből kiszámított h_{w_1} ellentálló magosság, még annak a lehetőségét is megadja, hogy az ellentállás együtt-hatóját, az aknának eredeti állapotára, vagyis arra az esetre vonatkozólag kiszámíthassam, amikor a vezetékek és létrák abba még be voltak építve. Ezt könnyen, a következő ismeretes egyenlőség felhasználásával végezhetem:

$$h_{w_1} = \frac{k \cdot l \cdot h \cdot v^2}{F}$$

Feltéve, hogy a vezetékek, létrák, stb. keresztmetszés területeinek levonása után az F keresztmetszet még 10 m^2 területű volna, mit mérés útján a legpontosabban megállapítani kellene, az U kerület pedig nem $\pi \cdot d$, hanem $\frac{3}{2} \pi \cdot d$ lenne, akkor:

$$v = \frac{Q}{60 \cdot F} = \frac{4000}{60 \cdot 10} = 6,7 \text{ m/másodperc.}$$

A fennebbi egyenlőség eszerint a következőképpen változik:

$$k = \frac{F \cdot h_{w_1}}{l \cdot h \cdot v^2}$$

$$k = \frac{10 \cdot 18,38 \cdot 2}{l \cdot 3 \cdot \pi \cdot d \cdot 6,7^2}$$

$$k = \frac{10 \cdot 18,38 \cdot 2}{300 \cdot 3 \cdot \pi \cdot 4 \cdot 6,7^2}$$

amiből:

$$k = 0,00073$$

lesz.

Levezetett fejtegetéseink arra tanítanak tehát, hogy a barometerben oly készülékkel rendelkezünk, a melynek a bányaműveletek szellőzésének körzetében igen előnyös hasznát vehetjük.

(Vége).

Szemle.

Bányamívelés.

A nyomásnak engedő vasácsolatoszlop.
Újabban sajátságos vasszerkezetű ácsolat- és fejtő-oszlopokat kezdenek használni Németország szénbányavidékein. Az oszlop U -tartóból készül, a melyben alul ékalakú T tartóvas van vezetve. Mindakét rész összekötésére, eltolható vaspánt-szallag szolgál, melyet faékkal rögzíteni lehet. A kihúzható oszlop-(tartó)-rész helyenként át van metszve. A szallagra, négyszögfejes pöczök van forogható-

lag szerelve úgy, hogy csavarkulccsal megoldható s leköthető legyen. Az oszlopnak a fejét hol tömören, hol vésetesen készítik. Felállításában az oszlopnak kihúzható részét kell először vasékek segítségével feljebb tolni; erre szallag és *T* tartó közé erős faéket vernek; a vasékek ezután eltávolíthatók. A faék alakja és faneme szerint, az oszlop lasabban, vagy könnyebben enged a hegység nyomásának. Ha az oszlopot leszerelni kívánjuk, a pöczök négyszögfejét a csavarkulccsal elfordítjuk, mire a kötés meglazulásával a *T*-tartórész, az *U*-tartórészbe betolódik. Ily fejtőoszlopok kimentése, vonóköttel, nagy távolságból, könnyen és veszély nélkül megtörténhet. (*Glückauf*. 1910. 4. sz.) *Br.* (48).

Vaskohászat. | **Darú mint feladókészülék nagy-vasolvasztók számára.**

Általánosan ismeretes dolog, hogy a lejtős adás-emelők igen sok helyet kívánnak. Ezért *Lürmann W. F.* oly feladó készüléket hoz javaslatba nagyvasolvasztók számára, melynél darú végezi az adás-emelés munkáját. Az adás hengeres-falú és kúpos fenékkal bíró vedrekben kerül a feladásra. A húzó-, vonó-, vagy emelő-láncz a veder fenék-kúpjának a közepén hat. A vedreket csilléken szállítják a darunak a közelébe. A darú a vedreket megemeli, a nagyvasolvasztó tengely-vonala fölé viszi s itt a torokzárura ráállítja. A láncznak utánbocsátása közben, a veder a szokott módon kiürül. Minden olvasztó számára külön darut kell szerelni; hogy azonban tartálékról is gondoskodva legyen, a darukat sínekre állítják úgy, hogy esetleg egyik olvasztótól, a másikhoz eltolhatók legyenek. Ezeket a darukat a *Voss & Wolter* czég, Berlinben gyártja. (*Zft. d. Ver deutsch. Ing.* 1910. 9. sz.)

Műhelygyakorlat. | **Műszerek szép- és tartós sárgaréz-színének létesítését a következő lakk-**

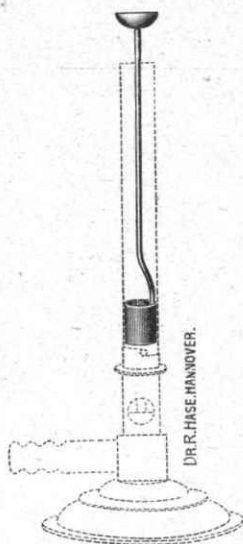
nak a használatával érhetjük el: 90%-os alkoholban sellakkot oldunk és ezt az oldatot, kevés alkoholban oldott safraninnal (sáfrán is lehet) elegyítjük. Sok safranint nem szabad használni, mert ekkor a lakknak a színe nem szép és elveszíti féltre emlékeztető színét. — **Alumínium- és sárgaréz-tárgyak homályossá maratása.** Alumínium tárgyakon homályos felületet a következőképpen állíthatunk elő: Az alumínium-tárgyat rövid időre, míg a gáz fejlődése meg nem kezdődik, konyhasóval telített 15 százalékos nátronlúgba mártjuk és utána jól lemoszuk. Ennek elvégzése után, hosszabb időre, erős salétromsavba teszszük a tárgyat és végül, vízzel jól lemoszuk. Ha a kellő homályos felület az első kezelés után nem mutatkoznék, az eljárást meg kell ismételni. Ugyanazt a hatást sárgaréz-tárgyakon a következőképpen érhetjük el: A maratásra a következő öszszetételű folyadékot használjuk: 20 s. r.

36° Bé salétromsavat 100 s. r. kénsavval keverünk és ebbe 1 s. r. konyhasót és 1—5 s. r. cink-szulfátot teszünk. A maratást, amely 5—20 percig tart, ebben a folyadékban hidegen végezzük. A mélyebb árnyalatot azáltal érhetjük el, hogy a tárgyat tovább hagyjuk érintkezésben az oldattal. *Dr. Ferentzy I. Tt.* (502).

Laboratorium - gyakorlat.

Spektrálégő-betét. E betét arra való, hogy segítségével

sókat és illó fémvegyületeket a bunzenégő lángjába kényelmesen bevezetni lehessen. Főalkotórészét (a becsatolt rajzban jól kivehető) felhasított és ezért rúgós, rövid sárgarézcsődarab képezi, melyhez szegecseléssel és kemény-forrasztóval vasdrót van erősítve. E vasdrót felső végéhez, vékony vashádóból készült kis csésze csatlakozik. Használat közben a csövecskét a bunzenégő lángcsövébe bevezetjük és úgy állítjuk be, hogy a csésze a láng-magasság kívánt pontjában fekszen. A csészét tartó vasdrót úgy van meggörbítve, hogy a bunzenégő lángcsövének a tengelyvonalában helyezkedjék el. Nagy előnye a berendezésnek, hogy a só itt a láng belsejében fekszen, ennek közvetlen és intenzív behatása alatt áll és a hő elvezetés és evvel járó káros lehülés lehetőségét teljesen ki van zárva. Kívánatra platinacsészét lehet a vashádó-csésze helyébe szerelni és a vasdrótot is platindróttal lehet helyettesíteni. E spektrál-égő-betétet állandó színes lángok előállítására szolgál, mindolyan testek számára, melyek a bunzenégőben spektrumot adnak. A spektrálégő-betétet, a *Dr. Hase R. cég* (Hannover) gyártja s hozza forgalomba. *Cz.* (9).

Elektrotechnika. | Negyedmillió HP. teljesítésű hidroelektrikus-telep Norvégiában.

Európa legnagyobb vízműtelepe jelenleg a norvégiai Telemarken mellett, a Rjukan folyón épül, a melynek az esését két fokozatban fogják kihasználni. Az összes kihasználásra kerelő esés 550 m. Egyelőre a telepet 130000 HP teljesítésre fogják kiépíteni. A Rjukan a Moes-tó lefolyása, melynek esapadék-területe 1600 km.² A tó lefolyásáról 18 m magas és 130 m hosszú töltéssel duzzasztják úgy, hogy a víztükör 15 m-rel emelkedik. A duzzasztás által a lefolyó vízmenynyiség 7,5 m³-ról, 50 m³-re emelkedik. A vizet két, egyenként 220 m mély és 15 m² keresztmetszésű aknán és egy 8 km. hosszú csatornán át, amelyből 4,5 km. földalatt van, egy elosztó medencébe vezetik, ahonnan 10 varrat nélkül

való 700 m hosszú és 1,5 m átmérős aczélesövön a gépházba jut. A gépházban öt, egyenként $2 \times 14,500$ HP teljesítő-képességgel bíró Pelton-kettős turbina, háromfázisú generátorokkal van közvetlenül kapcsolva. A generátorok percenként 250 fordulat, 50 periodus-váltás és 11000 Volt kapocs-feszültség mellett egyenként 17000 KVA-t teljesítenek. A második telepet, az első alá, 5,5 km.-nyi távolságban tervezik. A hasznos esés itt 240 m; a teljesítés pedig 117000 HP. A telep mesterséges salétromot gyártó vegyészeti gyár energia-szükségletének termelésére fog szolgálni. *Psz.* (8).

Építészet. | **A karborundum az építkezés körzetében.** Ezen ismeretes kőszőrülőkő-anyagot, a melyet homoknak és szénnek össze-olvasztásával termelnek, nagy keménységénél és majdnem véghetetlen ellentálló képességénél fogva, legujabban lépcsők-höz, küszöbök-höz és egyáltalában kopásnak kitett épület-alkotórészekhez használják fel. Ezek az épületrészek, különösen nagy forgalmú házakban igen hamar elkopnak, ha mindjárt gránitkőből is vannak. Mint kísérletek bizonyítják, ezek a hátrányok eltűnnek, ha készítésükre karburundumból és cémentből álló keveréket alkalmaznak. A használás első napjaiban a cément ugyan kissé kopik, de amint a karborundum kristályos szemcséi előtűnnek, a kopás egészen megszűnik. A párisi földalatti vasút pályaudvarain ilyen keverékből készült lépcsőket és járótutakat építettek be, melyek annak daczára, hogy eddig körülbelül 15 millió ember taposta azokat, a kopásnak mi nyomát sem mutatják. *Szb.* (5).

Közgazdaság.

Közgazdasági hírek. | **Az Eternit ellen.** A hazai gyáripár védelmére 96.544/I. C. 1910. szám alatt érdekes körrendelet ment a kereskedelmi miniszteriumból valamenynyí államépítészeti hivatalnak. Arról van ebben szó, hogy azt az új tetőfedő-anyagot, mely cément és aszbeszt-keverékből néhány hazai gyárban készül és amelyet pala helyett úgy magán, mint középítkezésnél kiterjedt mértékben használnak, ne nevezzék többé „Eternit“-nek, hanem valódi anyagnevén, jó magyarsággal „müpalá“-nak. Az »Eternit« megjelölés ugyanis egy osztrák védjegy és annak használata azt a vélelmet kelthetné, hogy az illető hivatalok a hazai gyárak rovására egy osztrák cég érdekében foglalnak állást. A körrendelet értelmében költségvetéseknél, pályázati kiírásoknál stb. az állami hivatalok részéről ezentul kizárólag a »müpala« név használandó és ezt

megszivlelhetik mások is, akik a megtévesztő elnevezés miatt károsodni nem akarnak. *Mk.* (12.) — **Az új vastarifák.** Ismeretes dolog, hogy az 1910. év január 1-én életbelépett új vasúti köteléki díjszabások mélyreható változásokat idéztek elő, melyek a vaskereskedelmet, illetve a vasárúk forgalmát lényegesen érintik. Ezek a díjszabási változások természetszerűleg csak lassú fokozatossággal mehetnek át a köztudatba és éppen ezért a magyar vaskereskedelemnek igen nagy szolgálatot tett az »Ungarischer Metallarbeiter« azzal, hogy a vasárúk forgalmával speciális keretekben foglalkozó »Hazai szállítmányozási részvénytársaság« igazgatóját, Havas Ernőt, az új köteléki díjszabások a vasárúk szállítására vonatkozó részeinek a gyakorlati szükségletnek megfelelő módon való összeállításával bízta meg. Havas Ernő ezen az alapon a vasárúkra vonatkozó köteléki díjtételeket úgy csoportosította, hogy egyrészt azokra a relációkra terjeszkedik ki, melyekből a magyar vaskereskedelem nyersanyag-szükségletét fedezi, másrészt azokat a fogyasztó-területeket részletezi, melyekre a magyar gépiparnak rendszeres ekszportja van. E relációkban a budapesti díjtételeket nyújtja és pedig külön a gépiparra és külön a kereskedelmi vasárúkra vonatkozólag a szerint, amint azok darabárúként, továbbá egész és fél kocsi-rakományokban kerülnek szállításra. A díjtételek e hézagot pótló összeállításával Havas igen jelentékeny szolgálatot tett a magyar vasiparnak és vaskereskedelemnek, amit csak növel az, hogy a teljes anyag legközelebb önálló munka formájában is meg fog jelenni. *Mn.* (12.)

Közgyűlések.

A Beocsini Cementgyári Unió R.-T., szavazatra jogosult részvényeseit az 1910. évi április hó 6-án d. e. 11 órakor Budapesten, a társaság helyiségében (V. ker., Alkotmány-utca 10.) tartandó negyedik közgyűlésére meghívja. *Tárgysorozat:* 1. Az igazgatóság jelentése a társaság múlt évi üzleteiről; 2. Az igazgatóság évi számadása és indítványa a tiszta nyereség hova fordítása tárgyában. 3. A felügyelőbizottság jelentése. 4. Határozathozatal e tárgyban és a felmentés megadása az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére. 5. A felügyelőbizottság választása. 6. Az igazgatóság és felügyelőbizottság járandóságainak megállapítása. A közgyűlésen minden részvényes ötven letett részvény után egy szavazattal bír. A szavazatra jogosult részvényesek felhívtnak, hogy részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlésre kitűzött határnap előtt nyolcz nappal Budapesten, a társaság pénztáránál (V. Alkotmány-utca 10), a Magyar Általános Hitelbanknál (V. Nádor-utca 12), vagy Wienben a k. k. prw. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe című intézetnél (I. Am Hof 6) letétbe tegyék. A mérleg annak idején közzé fog tétetni. *Bp. Kzl.* (68).

Mérlegek.

Az aczéltröszt mérlege. New-Yorkból jelentik: Az United States Steel Corporation 1909. évi mérlege a következő adatokat tartalmazza: Bruttó eladás és bevétel 646,382.000

(1908-ban 482,308.000, 1907-ben 757,015.000). Bruttónyereség 131,491.000, (120,360.000, illetve 202,597.000); tiszta nyereség 107,773.000 (91,848.000, illetve 160,965.000). Surplus 33,522.000, (10,343.000, illetve 15,180.000.). A kész gyártmány egész produkciója 1909-ben körülbelül 75 %-át tette ki a legnagyobb termelési képességnek. *Bp.* (65.) — **A Ganz-féle Villámossági Részvénytársaság** igazgatóságának márczius 19-én megtartott ülésében bemutattott az 1909. évi zárószámadás, mely 516.934 korona 85 fillér tiszta nyereséggel zárult. Elhatározták, hogy az igazgatóság az ez évi április 26-án megtartandó közgyűlésnek az 1909. évre 20 korona, vagyis 5 százalékos osztalék kifizetését fogja javasolni, továbbá indítványozni fogja, hogy az alapszabályszerű jutalékok levonása után 50.000 korona a tartalékalap javadalmazására, 15.000 korona a tisztviselők nyugdíjalapja növelésére fordíttassék, a fennmaradó összeg a múlt évi áthozattal együtt, összesen 106.066 korona 58 fillér értékben pedig új számlára vitessék át. *Bp.* (67.)

Osztalékok. | **A Magyar Asphalt R.-T. osztaléka.** Ismeretes, hogy a kedvezőtlen üzleti viszonyok miatt a Magyar Asphalt Részvénytársaság az utóbbi években nem fizetett osztalékot, hanem az elért nyereséget mindig egyrészt tartalékalapjának dotálására, másrészt telepeinek fejlesztésére fordította. Így 1907-ben 239.621, 1908-ban pedig 209.850 korona nyereséget mutatott ki a 3,800.000 korona alaptőke mellett. Az 1909. év azonban a társaságra nézve igen kedvező volt. Állandóan foglalkoztatva volt, s nem egy nagyobb munkája folyik most is. E kedvező viszonyoknál fogva a társaság igazgatósága — amint értesülünk — elhatározta, hogy az 1909. üzletév után osztalékot fog fizetni. Ennek tulajdonítható az, hogy az értéktőzsdén az általános lanyhaság közepette az aszfaltrészvények iránt nagy volt az érdeklődés, s azok 192 koronáról 200 koronáig emelkedtek. *Et.* (69.)

Piaczi hírek. | **ÉRTÉKPIACZ. Értéktőzsdei árfolyam-jelentés.**
(A Központi Váltóüzlet R.-T. Budapest, V., Szabadság-tér 3., eredeti heti tudósítása.)

1910. márczius 17—23.

	17-én	18-án	19-én	21-én	22-én	23-án
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár 4½% kölcsönkötvény	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvény	3140.—	3130.—	3130.—	3130.—	3130.—	3130.—
Magyar által. kőszénbánya 4½% elsőbbségi kötvény	—	—	—	—	—	—
Magyar által. kőszénbánya részvény Urikány-Zsilvölgyi kőszénbánya 4% elsőbbségi kötvény	665.—	658.—	658.—	658.—	658.—	658.—
Beocsini cementgyári Unio r.-t. részvény	702.—	702.—	702.—	700.—	700.—	705.—
Északmagyarországi kőszénbánya részvény	329.—	329.—	326.—	327.—	327.—	327.—
Esztergom—szászvári kőszénbánya részvény	215.—	215.—	215.—	215.—	215.—	215.—
Felsőmagyarországi bánya- és kohómű részvény	570.—	562.—	562.—	562.—	562.—	562.—

	17-én	18-án	19-én	21-én	22-én	23-án
Köszénbánya és téglagyár (Drasche) részvény	590—	589—	590—	588—	590—	591—
Magyar asphalt r.-t. részvény	187—	190—	190—	189—	197·50	204·50
Salgótarjáni köszénbánya r.-t. részvény	616—	613—	613—	614—	614—	614—
Salgótarjáni köszénbánya r.-t. új részvény (1909. kib.)	600—	600—	600—	595—	595—	595—
Nadrági vasipar társ. részvény	470—	470—	470—	470—	470—	470—
Rimamurány-salgótarjáni vasmű r.-t. részvény	661—	661·50	661—	660—	659·50	661—
Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r.-t. részvény	447—	443—	445—	444—	444—	444—
Klotild első magyar vegyi ipar r.-t. részvény	274—	274—	274—	274—	275—	275—

FÉMPIACZ. Fémárak. Budapest, márczius 19. A fém ára a következő: Finom vörösréz 158 korona. Ócska tűzszekrényréz 146 korona. Bárányón 98 százalékos 348 korona. Bárányón 99 százalékos 357 korona. Horgany, Höhenlohe bányatermék 62 korona. Horgany, J. H. jelű, átöntött minőség 56 korona. Horgany, W. H. jelű, átöntött minőség 53 korona. Ólom, selmeczi vagy nagybányai 41 korona. Ólom, kereskedelmi minőség 39·50 korona. Antimon regulus 68 korona. Az ár 100 kilogrammonként, helyt Budapest, készpénzfizetés mellett, 2 százalékos skontóval értődik. Bp. (67.) — **VASPIACZ. Az amerikai vaspiaczról.** New-Yorkból jelentik: Az Iron Age múlt hétről a következőket írja: Nyersvas iránt vételkedv nyilvánult, ami főleg arra vezethető vissza, hogy a leginkább érdekelttek részéről a harmadik negyedre és a második félévre való szükségletet olcsó áron fedezték. Egyébként a nagytermelés nyomása jelentékeny vásárlás elmaradása következtében élesen megnyilvánult. Déli származású öntött vas a közeli időben való szállításra olcsóbb, szintúgy éjszakai származású öntöttvas, a második félévben való szállításra. Az aczélkereskedelem viszonyai javultak. A vásárlás és megbízás a hajószállítás nivóján állott. Drót és kovácsolt vascsövek helyzete szintén javult. Formavas üzlete élénk. Kohó-értékek erősen konkurálnak. A vasutak növekvő szükséglete bátorítólag hat. Bp. (65.) — **PETRÓLEUMPIACZ. Petróleumárak.** A Budapesti ásványolajgyár r.-t. árjegyzései: Napjegyű (Standard) petroleum 27—, A. B. C. (víztiszta) petróleum 28—, Nobel petróleum 31—, császárolaj 37— K hordóval együtt. Benzín. Adómentes motorbenzin 0.725/735, 18— K hordó nélkül. Gépolajok. Hengerolaj 50—, O. sz. gépolaj 28—, IV. sz. orsóolaj 18—, VIII. sz. keverékolaj 14— K hordóval együtt, helyt Budapest, készpénzfizetés mellett, engedmény nélkül. Mk. (12).

Verseny tárgyalások.

A komlói m. Kir. köszénbányahivatal. (Baranyam.) új villámos központjának gépberendezésére, illetőleg gőzturbinák, generátorok, kazán-telep, csővezeték, hűtőtorony, szerelődarú, kapcsoló-tábla, villámhárítók, vezetékek és világító szerelések beszerzése végett, április hó 16-án lejáráo határidővel versenytárgyalást hirdet. Az ajánlatok benyújtását megelőző napon az ajánlati összeg 5%-a, mint bánatpénz, a komlói m. kir. köszénbányahivatal pénztáránál leteendő. Jelentéktelen árkülönbség mellett az igazolt hazai gyártmány előnyben részesül. Részletesebb ada-

tok a komlói m. kir. kőszénbányahivatnál szerezhetők be. *Lts.* — **Repczeolaj-szállítás.** *Az abrudbányai m. kir. bánya- és fémbeváltó hivatal,* 1910. évi 511. sz. a versenytárgyalást hirdeti, a verespataki bányaszertárába, legkésőbb f. é. június hó 15-ig beszállítandó 60 (hatvan) q kétszer finomított repczeolaj-szállítására. Ajánlatok f. é. április hó 14-ének d. e. 9. órájáig a fentjelzett k. hivatalhoz nyújtandók be. (Részletes ajánlati feltételeket l. a »Közszállítási Értesítő« 1910. évi 11. számában).

ÁLLAMI KEDVEZMÉNYEK. A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszter hozzájárulásával az 1907. évi III. törvénycikk 1. §-ában meghatározott állami kedvezményeket az „*Első magyar fémtömlő r.-t.*” cégnek *Ligetfalu* községben levő fémtömlő gyártó ipartelepe részére az 1909. évi június 1-től számítandó 15 évre engedélyezte.

Hírek.

Személyi hírek.

KINEVEZÉS. A m. kir. pénzügyminiszter **Boroska Lajos** selmeczbányai díjtalan pénzügyi számgyakornokot, jelenlegi állomás-helyén való meghagyása mellett, segélydíjas pénzügyi számgyakornokká, **Braxatorisz Aladár** selmeczbányai lakost pedig ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a selmeczbányai bányaigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez kinevezte. *Bp. Kzl.* (67). — **MEGBÍZÁS.** A Bányászati és erdészeti főiskolán az *állam-számvevőtan* előadásával **Láng Aurél** k. pénzügyi számtanácsos bizott meg. (Főisk. rekt. 442. sz. r.) *Mtj.* **HALÁLOZÁS.** **Oelberg Gusztáv** lovag zalatnai ny. m. kir. bányakapitány, az »Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesül-t« zalatnai osztályának elnöke, márczius hó 17-én, d. u. 2 1/2 óraker, hosszas betegeskedés után meghalt életének 66-ik évében Zalatan. Az elhunyt 43 évet töltött állami szolgálatban. Haláláról a zalatnai kir. bányakapitányság s abrudbányai kir. bányabiztoság tisztviselői gyászjelentést adtak ki. Temetése márczius 19-én, este 6 óraker volt. A sírnál *Medzny* János kir. főbányabiztos mondott gyászbeszédet. *Ab.* (12). — **Buczek Arthur** m. kir. vasgyári irodatiszt, hosszas szenvedés után márczius 12-én este 11. óraker meghalt Vajdahunyadon. Temetése nagy részvét mellett márczius hó 14-én volt. *Vh.* (12). — **Kühn Henrik** m. kir. vasgyári főmérnök, a libetbányai kohó üzemvezetője, f. évi, márczius hó 18-án reggel, életének 49-ik és buzgó szolgálatának 26-ik évében Budapesten elhunyt. A zólyombrezói m. kir. vasgyárösszlet tisztikara, külön gyászjelentést adott ki.

Híradások.

Ujabb szénlelet Puj vidékén. »Bercsényi Sándor és társai« puji lakosok e környéken már hosszabb ideje szénre kutattak, részint fúrással, részint tárószereleg. Ujabbban ezen kutatási munkálatok igen szép eredményre vezettek, amennyiben két szénmedenczét konstataáltak. A szén geologiai viszonya, minősége azonos a petrosényi szénnel, dölése meredek, csapása K—Ny, s mint kibuvás is több helyen ismeretes. A Máv. Piski—petrosényi vonalától alig 4—5 km-re fekszik s a társaság mintegy 15,000—20,000

kat. holdnyi bányaojektumát egy 22 km. hosszú iparvasút szeli át. A terület iránt a szakkörökben is kezdenek érdeklődni. 550. K.

Bányászegyesületek.

A Magyar Bányász és Kohász Altisztek Országos Egyesületének

Selmeczi osztálya s a központ választmánya ülését márczius hó 20-án Selmeczen a bányaiskola nagytermében tartotta. *Osztályülés* az országos társpénztár létesítését a magán altisztek részére teljes erejével pártolja, de magát a kéréssel nem azonosítja. Osztályelnök indítványozza eszközöltessék ki, hogy az altisztek fegyelmi ügyeknél védőt nyerjenek. Indítványát addig, míg az állami tisztviselők országos egyesülete által benyújtott memorandumban foglalt hasonló kérés elintézését nem nyer, napirenden tartja. Osztályelnök indítványára minden elhunyt osztálytag ravatalára koszorúnak helyezését határozza az osztályülés. Végül 2 új tag felvétele a közp. választmányának jelentetik be. A *választmányi ülés* beszámol a pénztár rovancsáról, tárgyalja az országos társpénztár létesítésére vonatkozólag beérkezett ügyiratokat, melyek szerint az osztályok az ügyet melegen pártolják, de a kéréssel nagyobb részt nem azonosítják magukat. Miután a részletekről tudomás még nem szereztetett, az ügyet napirenden tartja. A választmány 5 új tagot vett fel az egyesületbe. Kilépések száma 28. A taglétszám e csökkenését a salgótarjáni osztály feloszlása okozta. *Mtj.*

Bányahatósági ügyek.

Az abrudbányai m. kir. bányabiztosság

1910. évi márczius hó 9-én 340. sz. alatt, a következő hirdetést teszi közzé a »Budapesti Közlöny« f. é. 62. számában. 6271. 340/1910. Alúlirott kir. bányabiztosság a Hunyad m. Cebe községben, a Magura hegyben bányászkodó »Cebei Szent György« czégű bányatársulat igazgatójának Zsurka Simon (Mendel) bucsum-pojeni lakosnak f. évi márczius hó 8-án 340 szám alatt iktatott kérelmére, az ált. bányatörvény 149. §-a alapján jelen hirdetéssel *rendkívüli társgyűlést* hív egybe. Ezen társgyűlés Abrudbányán a kir. bányabiztosság hivatalos helyiségében 1910. évi április hó 18-án délelőtt 10 órakor kezdődően fog megtartatni, melyre a bányabiztosság a társulat részvényeseit s azok esetleges jogutódjait oly értesítéssel hívja meg, hogy a társgyűlésen kiki csak személyesen, vagy törvényes meghatalmazottja útján élhet az ált. bányatörvény 152. §-a értelmében a szavazás jogával. Megjelent részestársak által hozott határozatok kihathatnak a távolmaradottak jogaira is. A társgyűlés tárgyai: 1. Számadások megvizsgálása; 2. az igazgató tiszteletdíjának megállapítása; 3. bányauzem megállapítása; 4. a bányamű részére folyósított kölcsön kamatösszegének a megállapítása; 5. határozat a bányát terhelő adóságok fölött; 6. indítványok.

Társadalmi hírek.

A Bánszállás-bányatelepi olvasókör

az iskola közreműködésével, nemzeti ébredésünk nagy napjának évfordulóját, márczius 15-ére írt alkalmi színjátékkal, ünnepi lelkesedéssel ülte meg márczius hó 20-án, az olvasó-

kör helyiségeiben. **A Magyar Aszfalt Részvénytársaság.** központi irodájában f. hó 23-án szép ünnepség folyt le, hol széplaki *Brückler* Mihály, a társaság alapítása óta igazgatósági tagjának és jogtanácsosának súlyos betegségéből való felépülése alkalmából a tisztikar szeretetteljes óváczióval üdvözölte, egészségben visszatért igazgatósági tagját. *Et.* (70.) — **HÁZASSÁG.** **Timkó Gyula** bányamérnök és **Szabó Margit** e hó 19-én tartották esküvőjüket Budapesten. *Lts.*

Vegyes hírek.

Előadás a modern köfajtésekről. A Magyar Mérnök- és Építészegylet e hó 18-án este hét órakor tartott egyetemes szakülésén *Szász Albert* a modern kőbányák berendezéséről és üzeméről értekezett. Előadását *Szász*, vetített képekkel illusztrálta. *Us.* (65). — **Martens Adolf Dr. ing. h. c.** tanár és titkos kormánytanácsos, márczius hó 6-án ünnepelte születésének hatvanadik évfordulóját. *Martens*, a porosz királyi anyagvizsgáló-hivatalnak a megalapítója, amely az 1884. évben az ő vezetése alá került k. porosz mechanikai és technikai kísérleti állomás szűk kereteiből, hatalmas és világhírű intézménnyé fejlődött. A kísérleti állomás a vezetőn kívül, egy aszszintenset és két segítőt foglalkoztatott; az anyagvizsgáló-intézet 200 emberrel dolgozik. Az akkori kis hivatalból, máig nagyszabású intézetet konstruált meg *Martens Adolf dr.*, amelyben kitűnően felszerelt laboratóriumok mellé, nagy telepek sorakoznak, a szilárdsági próbák keresztülvitelére. Az összes gépek hidraulikus nyomással dolgoznak. A legnagyobb (*Martens* számításai

és tervei szerint készült) szakító-gép, amely hidkonstrukciók, drótkötelek és hasonlók vizsgálatára van rendelve 500000 *kg.*-nyi erővel dolgozhat. Az e gépen megvizsgálható szerkezeti objektumok hosszúsága 17 *m* lehet. A *Martens* által szerkesztett tűkörkészülék annyira érzékeny, hogy az 50000 *kg.* legmagasabb terheléssel dolgozó szakító-gépbe beépítve, már azt a változást is jelzi, melyet a gép oszlopaira nehezedő kéz nyomása okoz. Jellemző *Martens* nagy szervező tehetségére, hogy az intézet fenntartás- és üzemi-költségeit, amelyek működésükre sokoldalúsága folytán igen jelentékenyek, — legnagyobb részben, a bevételekből fedezi. *Martens Adolf dr.*, kinek arczképét mellékelten hozzuk, irodalmi és tanári működését akképpen tudta értékesíteni és érvényesíteni, hogy az ipar és az anyagvizsgáló-intézet között széleskörű s állandóan növe-

kedő forgalmat biztosított. — Tisztelőinek és bámulóinak nagy sokaságához mi is csatlakozunk, midőn születésének évfordulójának ünnepléséhez részt kérünk magunknak. *Lts.* — **Az állami tisztviselők memoranduma.** Folyó hó 16-án délután az állami tisztviselők száztagú küldöttsége tisztelgett *Héderváry Károly* gróf miniszterelnöknél és átadta a tavalyi kolozsvári kongresszus emlékiratát, amely az állami tisztviselők kívánságait foglalja magában. A miniszterelnök nagy melegséggel válaszolt a küldöttség szónokának beszédére s kijelentette, hogy az állami tisztviselők két főkvánsága, a szolgálati pragmatika s a nyugdíjtörvény revíziója nemsokára

megoldható lesz. A kormány hamarosan elő fogja terjeszteni az erről szóló törvényjavaslatokat, de azok elintézése természetesen az országgyűlés rendes munkájának megindulásától függ. A küldöttség a miniszterelnöknél való tisztelegés után sorra fellekereste az egyes politikai pártok vezetőit, akik mind megígérték, a memorandumban foglalt kívánások támogatását. *Bp.* (64).

Hírek a külföldről.

A witkowitzi művek kibővítése. A witkowitzi vasmű nagy és milliókba kerülő átalakításokat tervez. Így őszre elkészül az új páncéllemez-telep. Azontúl nagyszabású aczélfengerlőműnek a létesítését tervezik, a melyet 3 vagy 4 éven belül akar-nak üzembe helyezni. *Psz.* (8). — **Új naftaforrás Bakuban.** Bakuból jelentik, hogy ott új naftaforrás nyílt meg, amely 200.000 pud naftát szolgáltat. *Fm.* (70). — **Vízbetörés egy horpadásba.** Schlaggenwald ősi bányaváros igen érdekes eseménynek színhelye, a menyinyiben az országút mentén fekvő, a középkorban mívelés alatt állott ércbányászathól származó, tehát már nagyon régi horpadás kallanszerű mélyedésben vizek fakadnak, amelyek itt zöldesen-kékes felszínű, szépen tükröző tóvá gyülemlenek össze. A víz tükre folytonosan emelkedik és hincsen kilátás rá, hogy valamikor lepadjon. *Mr.* (6).

Munkásügyek.

A magyar bánya- és kohóművek munkáslétszáma 1909. évben. A 1909. évnegyedében Magyarországon 195 bánya- és kohóműtelep állott üzemben, a melyek együttesen 75229 férfi és 1576 nőmunkást foglalkoztattak. *Mr.* (6).

MUNKÁSMOZGALMAK. Fenyegetés bányászsztrájkjal Északamerikában. Cincinnatiból a következő hír érkezett: Az éjszakamerikai bányamunkásegylet elnöke, egy nyilatkozatban sztrájkjal fenyeget arra az esetre, ha a béreket nem emelik *Us.* (62). — *Londonból* jelentik: F. hó 21.-én *Cardiffban* további tárgyalások folytak a dél-walesi szénbányatulajdonosok és a bányamunkások képviselői között. A tárgyalásokat azonban félbeszakították a nélkül, hogy eredményt értek volna el. Miután további tárgyalásra nézve nem jött létre megállapodás, a sztrájk elkerülhetetlennek látszik, mert e fennálló szerződések márczius 31-én lejárnak. A sztrájk körülbelül 200.000 dél-walesi bányászt és azonkívül nagyszámu más munkást fog sújtani. Azt hiszik, hogy körülbelül egy millió munkás lesz közvetlenül, vagy közvetve érintve. — *Cincinnati*ből jelentik: Amerika egyesült bányászai felhalmazták a bérbizottságot, hogy a szénbányatulajdonosokkal minden áron egyezségre lépjen. Megkivánják azonban, hogy a béremelés iránti követelés ne ejtessék el egészen. Ez a határozat a ki-egyezés útját egyengeti. *Us.* (68).

Balesetek.

Körmöczbányán, a IV. sz. aknánál több bányamunkás ácsolással volt elfoglalva, miközben **közetomlás** történt, a mely *Daubner* Vendel bányaács halálát okozta. *Fm.* (68).

Boriszláwról híre érkezik, hogy f. hó 19-én délután a Turn-Taxis herceg Bohémia-bányájának földolajművében **tűz** támadt. Munkáséletben nem esett kár. *Bp.* (67). — Krasznnojarszk közelében a *Volga bányaműben* két mázsa **dinamit felrobbant.** A robbanás óriási pusztítást okozott és nagyon sok munkást megölt. *Pn.* (64). — *Halifaszól.* (Uj-Skóczia) híre érkezik: Stellartonban egy szénbányában több nap óta **tűz** dühög, amelyet minden erőfeszítéssel sem lehetett eloltatni.

Emberéletben eddig nem esett kár, de a gáztól sokan roszszul lettek. *Arklov*-ban (Irország) a Kynoch-féle korditművekben, márczius hó 17-én, délután, **robbanás** történt. Két ember meghalt, többen megsebesültek. A *ronchamp*-i szénbányaműben, a hol a bányászok, több napon át sztrájkoltak **tűz** támadt, a melyet minden erőfeszítés ellenére nem tudnak eloltani. A szakemberek véleménye szerint a tűz öngyuladásra vezethető vissza, mely úgy keletkezett, hogy a bányát a sztrájk következtében nem lehetett rendesen karban tartani. *Us.* (65).

Közlekedés.

A Nagybánya-felsőbányai h. é. vasút r.-t. bele fog olvadni a Szatmár-nagybányai vasút r.-t.-ba, amelynek elsőbbségi részvényei a Wiener Bankverein és a berlini Nationalbank für Deutschland birtokában vannak, és ennek kimondása végett márcz. 30-án mind a két társaság rendkívüli közgyűlést tart. *Mk.* (11).

Szakoktatás.

Az autogénhegesztő tanfolyamok. A m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatóságának kezdesére a kereskedelemügyi minisztérium már tavaly elrendelte, hogy az autogén hegesztés és vágás köréből tanfolyamokat rendezzenek. Ezalcalommal ez, néhány száz fémmunkás, művezető, iparos és mérnök részvételével meg is történt. Az idén az oktatás ez irányban kiterjedtebb és rendszeresebb formában folytatódott úgy, hogy kevesebb hallgatóval hosszabb ideig foglalkoztak. A tanfolyamokat előbb Ordódy János, majd Wittál J. Gyula gépészmérnökök, az intézet tanárai vezették. Az intézet az érdekelt cégek közreműködésével az idén jobban felszerelt laboratóriumot rendezett be, a melyben egyszerre tíz-tizenkét ember dolgozhatott művezetők és kitűnő szakmunkások vezetésével. Összesen nyolcz egy-egy hetes tanfolyam volt, a melyeken egyszerűbb tanulmányi próbákon kívül külső érdekelteknek a legkülönbözőbb tört géprészek, hibás öntvények, lemez munkák stb. hegesztettek. A nyolcz tanfolyamon összesen 117 hallgató vett részt és az ország legtávolabbi részéről való kisiparosokon kívül, munkások, gyárak és uradalmak kiküldött művezetői, gépészei, üzemvezető-igazgatók stb. adták az értékes anyagot. Anyagi okokból az idei téli tanfolyamokat e nyolczczal be kellett fejezni, de oly nagy irántuk az érdeklődés, hogy még legalább ugyanennyi tanfolyamra van már az eddigiekről kiszorúlt jelentkező. Jellemző, hogy köztük 8 gépész-mérnök, gyárvezető, malomtulajdonos, mintegy 30 művezető, gépész és előmunkás, 15 önálló kisiparos, a többi különböző fémmunkás és néhány gyári tisztviselő és műegyetemi hallgató. *Bp.* (69).

Irodalom.

Megjelent könyvek.

Die zweckmässigste Arbeitskraft v. Friedrich *Barth*, Oberingenieur an der Bayerischen Landesgewerbeanstalt in Nürnberg. 3. Bändchen. Zweite Auflage. Preis per Bändchen 86 Pf. (*A legcélszerűbb munkakerő.* Irta *Barth F.* főmérnök, Nürnberg; 3 füzet; egy füzet ára 80 Pfennig.) G. J. Göschen'sche Verlagsbuchhandlung Leipzig. — **Die Herstellung von Werkzeugen** und die Massenfabrikation nach amerikanischem System von Joseph V. *Woodworth*. Bearbeitet von C. *Heine* Oberingenieur. Mit 601. Abbildungen. Leipzig. Verlag v. Ottó Spamer 1910. Preis geb. 15 M. (*Szerszámok előállítására és azoknak tömeges gyártására amerikai rendszer szerint.* Irta *Woodworth I. V.* Feldolgozta: *Heine C.* főmérnök. 106. rajz. Spamer Ottó kiadása Leipzigban. Ára kötve 15 mark). Megrendelhető: *Joerges A. özv. és fia* könyvkereskedésében Selmezbányán.

Könyvismertetés.

A szivattyúk szerkezete, számítása és kezelése, írta: *Páll Andor* gépészmérnök; 313. szövegrajzzal; 251. oldal. Füzve 8 K. Pátria irod. váll. r.-t. Budapest. 1910. — *Páll Andor* gépészmérnök, a budapesti m. kir. állami felső-ipariskola tanára e jeles képzettségről tanuskodó munkája az ezidő szerint a gyakorlatban használatos különféle vízszivattyúk ismertetésével foglalkozik szövegben és rajzban. A könyv ipariskolai tanulók és technikusok részére tanítás könyvül igen jól használható, mert a számításokkal sem fukarkodik. Ezenkívül gépészek és az érdeklődő műszaki közönség is haszonnal olvashatják e hézagot pótló munkát. A csinosan kiállított elég vaskos könyv a Pátria r.-t. könyvkiadóhivatalában, Budapesten (IX., Üllői-út 25. sz. a.) valamint *Joerges A. özv. és fia* könyvkereskedésében, Selmezbányán kapható. *Lts.* — **Magyar bányakalauz.** Most jelenik meg *Déry Károly* kir. tanácsos szerkesztésében az 1910. évi Magyar bányakalauz, a hetedik évfolyama ennek a népszerű munkának. A mű az eddiginél is nagyobb terjedelemben adja bánya- és kohóiparunk ezidőszerű terjedelmét, egyben teljes és megbízható czímtárral és névjegyzékkel szolgál úgy a legmagasabb, mint valamenynyi többi bányahatóságokról, fémjelző és pénzverő hivatalokról, tanintézetekről, bányatörvényszékekről. Tartalmazza továbbá a szakbeli tudományos intézetek és egyletek jegyzékét és a bányászat és kohászat gazdag statisztikáját, végül pedig minden egyes bánya és kohóműtelep részletes leírását, amely minden tudnivalót magában foglal. A nagy fáradtsággal összehozott anyag megbízható feldolgozásával *Déry* nemcsak magának a mű céljait szolgáló fontos iparágak, de közgazdaságunknak is hasznos szolgálatot tett. A mű bekötve 9 koronáért megszerezhető: *Joerges A. özv. és fia* könyvkereskedésében Selmezbányán. *Lts.*

Lapszemle.

Az »*Österreichische Zeitschrift für Berg- und Hüttenwesen*« 1910. évi 11. száma, márczius hó 19-én, a következő tartalommal jelent meg: A Gírod-kemence és a Gírod Pál rendszerű elektromos olvasztóművekről, írta: *Borchers W*; Grafitelőfordulás Csehország déli részében, különös tekintettel a Schwarzbach-, Stuben- és Mugran-bányákra, írta: *Breitschopf József* ny. bányagondnok; Ellenőrző mérések adományozott bányatelkekben, írta: *Kadainka János*; Fekete és kék nagyvasolvasztó-salakok, írta: *Fleissner János*, Piaczi hírek. Szabadalmak. Irodalom. Jegyzetek. Londonj fémárak 1910. év márczius 11.-én. *Lts.*

Különfélék.

Szénbányák a tenger alatt. Az angol és skót gazdag szénbányák nagy része a tengerparthoz közel fekszik és természetes, hogy a kőszénmedence nem szakad meg a tengerparton, hanem folytatódik a tenger alatt. Így például a skótországi úgynevezett Fife-kőszénmező végighúzódik a 19 kilométer széles Firth of Forth alatt. Természetes, hogy a kőszénmezők kiaknázása nagyon nagy nehézségekbe ütközik. Először alapos vizsgálódás tárgyává kell tenni magát a tengerfenéket, mert előfordul, hogy a látszólag sima tengerfenék alatt eltolódások és nagy szakadások vannak, melyeket az évszázados alluviális homok tölt be és tesz észrevehetetlenné. Pár évvel ezelőtt például a Kumberlandi partok előtt Workingtonnál beszakadt a tenger egy ilyen tengeralatti bányába, holott a tengerfenéket a legmagasabban fekvő bányaszinttől 119 méternyi réteg választotta el. A tenger alatt való bányászás nagy elővigyázatot követel. A tenger alatti fejtésekből csak a szén egy részét emelik ki, a másik részt otthagyják gyámnak. Csak amikor a bánya üzemét beszüntetik, aknázzák ki a szenet a lehető mértékig. A tengerpart javarészt kincstári tulajdon; és mivel az angol tengerbirtok a parttól öt kilométernyire terjed, ezen területen belül a tengeralatti szénmezők is az állam tulajdonát képezik. Az állam azonban a feltárás jogát rendszerint bérbe adja. *Pn.* (42).

A Déry Károly-féle Bányakalauz 1910. évi hetedik folyamára megrendeléseket elfogad s megjelenése után elintézi *Joerges Ágost özv. és fia könyvkereskedése Selmezbányán.* Ára 9 K.

Erélyes, jó megjelenésű, **aknászt** keresünk nagy köszén-
bányaiskolát végzett fiatal bányavállalat részére. =
Fizetés megegyezés szerint. Lakás, fűtés és világítás biztosítva. Okmá-
nyolt ajánlatokat 35 filléres póstajegy csatolásával „453 Intelligens“
jelige alatt továbbít a szerkesztőség.

3-3

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK VILLAMOSSÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Budapest, V., Lipót-körut 5.
Telefon szám : 211. és 212.

Gyár : Pozsonyban.
Távirat cím : Siemensehuekert.

Készít: Villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Elektrolitikus berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítókat, wattórászámlálókat (Schuckert-rendszer), vezetékberendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket. Iv-lámpa-szeneket. — **Különlegességek:** Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűrőgépek, villamos bányafűrőgépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Stein Sándor

műszaki szijgyártó műhely.

BUDAPEST, VIII., Köztemető-ut 12a.

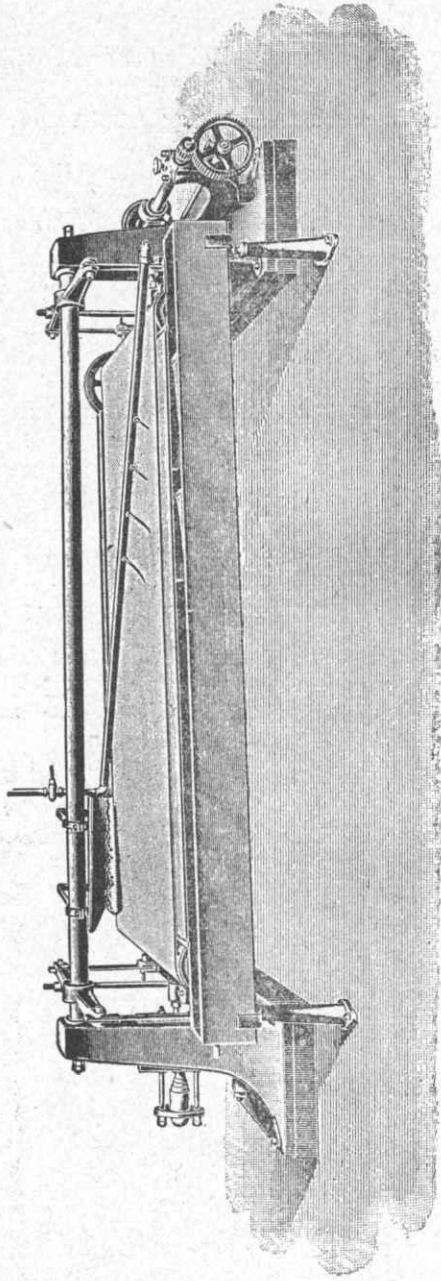
☛ Ő Felsége a szerb király udvari szállítója. ☚

Ajánlja t. cz. bányatulajdonosoknak saját készítményü bányabőr felszereléseket u. m. mindennemü mentő-öveket zárkapocscsal előírasosan készítve. Mászó-öveket, biztonsági övek, bánya bőr ruhák eredeti Cromm-bőrből, füst álcarkokat többféle mintákban. Lószer számokat és mindennemü tűzoltósegéd-eszközöket.

Árjegyzéket kívánatra küldök.

A hirdetésekre való reflektálásor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Kachelmann Károly és fia gépgyára Vihnye.

Villamos és gőzhajtású szállítógépek Dugattyús és centrifugál bányaszivattyúk

Érczelőkészítők

Szabadalmazott

Zúzóberendezések

Barisch-féle körlököszerék

Szabadalmazott

Aknatornyok

Humbold-féle rázószerek

Aknaberendezések

Legujabb szerkezeti

aprítógépek, osztályozó

sziták, mosó-dobok,

szívó-ülepítő-gépek.

ROHONCZY J.

PARCELLÁZÓ ÉS INGATLAN ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-ÚT 17. SZÁM.

Birtokok parcellázását saját költségeimmel fedezem, úgyszintén azok elcserélését esetleg eladását csekély díj ellenében pontosan és lelkiismeretesen eszközölöm. Aki házáat, birtokát eladni vagy :: elcserélni óhajtja, forduljon hozzám. ::

Minden tudakozódásra irodám készséggel díjtalanul megadja a kellő felvilágosítást.

FOGAK

szájpadlás és gyökerek eltávolítása nélkül 4 koronától feljebb,
:: **10 ÉVI JÓTÁLLÁSSAL.** ::

Az általam készített és a párisi fogorvosi akadémia kiállításán kiténtetett fogak rágásra kitűnően használhatók, könnyen megszokhatók, a beszédben semmiféle zavart nem okoznak, szagot, izt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők és a valódi fogakat **teljesen** pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedüli
:: **specziális készítője** ::

SCHATZ JENŐ

TEKHNIKAI FONÖK

Budapest, VII., Wesselényi-utca 60., I. 4. szám.

Fogorvosi intézet = Rendelés egész napon át este 8 óráig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Szakorvosi rendelés fog- és szájbeteg részére.

Fogtömések a leggondosabb kezeléssel. Specziális, fájdalommentes fogműtétek. Régi rozsz fog-
:: sorok átalakítása megvárható. **Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.** Mérsékelt árak. ::

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos, szab. ablak-
szellőztető-készülék és önműködő
:: zajnélküli ajtócsukó-készítő ::

BUDAPEST
VIII., József-utca 14. sz.

Szabadalmi sz. 16794.
Költségvetésekinyen

Mérték-vétel végett szives-
kedjék hozzám fordulni.

Ablakszellőztetők ára:

Legnagyobb, legnehezebb és díszes	25- K
Rendes ablakok iskolák, intézetek, magánlakásokhoz.	13- K
Könnyebb szimpla ablakokhoz	9- K
Klozetablak	7-60 K

3500 darab már használatban van.

Ablakszellőztető készülékeimet a következő nevesebb helyeken használják: Nemzeti Kaszinó,
Keresk. ministerium, Ref. főgimnázium, M. kir. Ludovika, Kíspesti áll. elemi iskolákban s
több kórház és iskolában és vidéken is kitűnőnek bizonyultak.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Irodakabátok ○ ○ ○ ○
Raktárköpenyek ○ ○
Mindennemű indigókék

munkásöltönyök

minden szakmának

GOLDFARB MANÓ

specziálista.

Budapest, VII. kerület, Kertész-utca 23. szám.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

A hirdetésekre való reflektálásakor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Angló-American

finom angol úri szabóterem

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám I. em.

A lelegeánsabb és legfinomabb úri öltönyöknek és felöltöknek egyedül az **Angló-American** czég a speciális készítője, kizárólag angol kelméből.

== Készpénz, valamint amerikai hitelrendszer. ==

Közigazgatási ügyekben

u. m. honossági, illetőségi, örökbefogadás, házassághoz diszpenzáció (kihirdetés aluli felmentés) kivételes nősülési engedély kieszközlése, nagykorúsítás, névmagyarosítás, iparendély megszerzése és közigazgatási ügyekben legmegbízhatóbb értesítésadással szolgál. Úgyszintén bármely ügynek gyors és lelkiismeretes lebonyolításáról, valamint a szükséges okmányok beszerzéséről gondoskodik.

FELLNER ÁRMIN közigazgatási és okmánybeszerzési irodája
Budapest, VI., Szondy-utca 79. sz.

Alapított 1888. évben

Alapított 1888. évben

REFORM

tudakozó- és inkaszszó-intézet

tulajdonos:

Székely Sándor

Budapest, VI. kerület, Andrassy-út 66. szám.

Kereskedelmi és magán információk legmegbízhatóbban beszerezhetők jutányos díjak mellett.

Külön inkaszszó osztály

! Villamos zseblámpa !

Mindenkor használatra készen. Gyenge nyomás az
:: ujjal és élénk villamos fény árad szét. ::

Teljesen veszélytelen!

Könnyen és kényelmesen hordható a zsebben és évekig használható.
A villamos battéria, ha már felhasznált, újjal helyettesíthető.

== Ára teljes felszereléssel 3 korona. ==

Nagyító lencsével 4 K.

Battéria 1 K.

Szétküldés utánvétellel.

Neumann József

Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 16. szám.

Beretváld önmagadat

az amerikai biztonsági beretva-készülékkel.

Ez a világon a legkellemesebb használatu és a legjutányosabb készülék! A gyakorlatlan kéz is leveszi kifogástalanul a legkeményebb szakált gyorsan, simán. Még sötétben is biztosan és veszélytelenül beretválkozhatunk. Egyedüli védelem az undorító ragályok, mint például a szakálsömör ellen. A készülék használatra készen, legfinomabban ezüstözve, portómentesen csak 5 korona 20 fillérbe kerül s a pénzbe' üldése ellenében, vagy utánvétel mellett rendelhető:

D. E. Scheffer

Budapest, VII. ker., Baross-tér 13. sz.

A készüléket csak egyszer kell megvenni, készültsége kitűnő és egy emberéleten át kitart. 1907-ben 50.000 darab kelt el.

Igen sok elismerő levél.

A hirdetésekre való reflektáláskor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

FUCHS SÁNDOR

épület- és műlakatos-mester
Budapest, VII., Kisdiófa-utca 8.

Elvállal mindennemű lakatos- és mechanikai munkákat, úgy mint: épület vasalását, rolót, napellenzőket és diszrácsozatokat, tűzhelyeket felelőség mellett és villanyszereléseket. Költségvetést és rajzokat díj nélkül küldök.

Pénzkölcsön!!

Vidéki szilárdan épített bérházakra: 10–50 évi törlesztésre 5%-os kamatozás mellett, a becsérték 55%-át. **Földbirtokokra:** 10–60 évi törlesztésre 4%-os kamatozás mellett, a becsérték 70%-át. **Drága kölcsönöket konvertálunk.** Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív. **Tisztviselőkölcson:** 10–30 évi törlesztésre 6%-os kamatozás mellett. **Megszerezzük a legmagasabb kölcsönt.** **Közlendő:** életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 koronáig 8%-os kamatozás mellett.

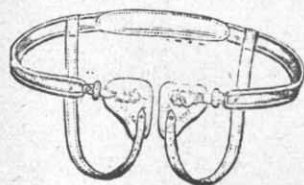
Orsz.-Hitel- és Kölcsönszerző-Vállalat Igazgatósága

VI. kerület, Izabella-utca 67. szám.

Telefon: 101–28.

Alapítatott: 1898. évben.

Felvilágosítás díjmentes. = Válaszbélyeg.

PAULOVITS JÁNOS

Cs. és k. sz. orvosi kötszerész.
Patent sérvkötő, haskötő köldök-
kötő.

Budapest, VII., Akácza-u. 24. szám, földsz.

Erős bányasérvkötők, érszorítók, haskötők, vesetartók, műlábak, műkezek, támgépek, érharisnyák, egyenestartók, valamint mindennemű orthopédiai kötszerek lejutányosabb árban.

Árjegyzés ingyen és bérmentve. — Mindn saját készítménye.

A hirdetésekre való reflektáláskor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Műszaki és egyéb nyomtatványok.

(Az árak 100 ívenként értendők.)

I. Építési nyomtatványok.

Rsz. 103.	Előméret	K	3 [—]
» 94.	Költségvetés (építési) belív	„	3 [—]
» 95.	„ „ „ külvív	„	3 [—]
» 199.	D) Munkabérek és anyagárak jegyzéke külvív	„	3 [—]
» 200.	Ugyanaz belív	„	3 [—]
» 201.	E) Arelemzés (építési) belív	„	3 [—]
» 202.	„ „ „ külvív	„	3 [—]
» 203.	Építési gazdálkodási kimutatás	„	3 [—]
	Némethy, Építési tanácsadó, 2 kötetb. K		20 [—]
	Sobó, Középitészet, 2 kötetben		32 [—]

II. Bányamérési nyomtatványok.

» 102.	A bányamérés tökéletes jegyzéke	K	3 [—]
» 174.	Háromszögoldalok számítása, 2 db egy íven	„	5 [—]
» 175.	Kompaszmérés jegyzőkönyve	„	3 [—]
» 176.	Szintezés jegyzőkönyve	„	3 [—]
» 179.	Szögmérés a sorozati mérés mód szerint, 2 drb egy íven	„	5 [—]
» 188.	Egyszerű szögmérés	„	5 [—]

III. Egyéb nyomtatványok.

» 178.	Bérczédula bányamunkások részére, 4 drb egy íven	„	2 [—]
» 197.	Fizetési nyugta állami tisztviselők részére, 2 drb egy íven	„	3 [—]

Mint oly töltőtollat, mely aránylag nem nagy ára mellett mégis minden igényt kielégít, igen ajánlhatjuk a

== „Red Dwarf“ töltőtollat. ==

Egyet se adtak vissza — tehát jó! Ára 7 korona.

: : : Kitűnő és tartós könyvkötészeti munkák hivatalok részére. : : :

Richter-, Riefler-, Gisy- és Kern-féle rajzeszközök eredeti gyári áron.

Minden nyelvű szakkönyvek beszerzése ered. botti áron.

Joerges Ágost özv. és fia

könyv- és papirkereskedése, könyvkiadóhivatala és könyvnyomdája
Selmeczbányán.

Előfizetőink

számára alábbi kedvezményeket sikerült kieszközölnünk

I. Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a *Budapesten VIII., Főherceg Sándor-utca 30. sz.* alatt levő **Magyar Otthont**. Mérsékelt árban (már 3 K-tól feljebb) teljes ellátást, külön bejárattal, szépen bútorozott szobákat lehet ott bérelni. A „*Jó szerencsét*“ minden személyes előfizetője külön-külön kiállítandó igazolvány alapján jogosítva lesz 50% engedményre a szoba és 10% engedményre a vendéglő áraknál. A szoba ára 1 K 50 f-nél kevesebb és 3 K-nál több nem lehet, világítást és takarítást beleértve. — Igazolványért a szerkeztőséghez kell fordulni, ami legegyszerűbben az előfizető díjak beküldése alkalmával történhet meg.

II. Az **Egyetértés** politikai napilap, mely a legjobban értesült nagy magyar lapok sorában igen előkelő helyet foglal el és naponta 3000 példányban jelenik meg, *tisztelt előfizetőink, rendkívül kedvezményes áron, negyedévenként 6 koronáért rendelhetik meg.* Az előfizetési pénzek az „*Egyetértés*“ politikai napilap, kiadóhivatalához, *Budapest, VI., Eötvös utca 32.,* postautalványon küldendők be. Lapunkra való hivatkozás kívánatos.

